

Hallituksen toimintakertomus vuodelta 2023

Yleistä

OP-Eläkesäätiö on perustettu vuonna 1955 ja vuosi 2023 oli sen 69 toimintavuosi.

OP-Eläkesäätiö vakuuttaa lakisääteistä työeläketurvaa täydentävää lisäeläkettä osalle OP Ryhmän työnantajien palveluksessa oleville henkilöille

OP-Eläkesäätiö on suljettu uusilta työntekijöiltä 30.6.1991.

Vuoden 2023 lopussa OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuului:

- 138 (147) työnantajaa
- 752 (857) työntekijää

OP-Eläkesäätiö noudattaa kirjanpidossaan tasaavaa kirjanpitojärjestelmää. OP-Eläkesäätiön lukuja ei yhdistetä OP Ryhmän tilinpäätökseen.

Vuoden 2023 keskeisiä tapahtumia

OP-Eläkesäätiö luovutti Eläkesäätiön lisäturvan vastuita OP-Henkivakuutukselle 30.9.2023, koska OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuulunut yritys ei täyttänyt toimintapiiriin kuulumisen edellytyksiä, kun yritys myytiin OP Ryhmän ulkopuolelle. Vastuunsiirrosta OP-Henkivakuutus otti vastatakseen siirtyneen yrityksen maksussa olevat eläkkeet ja vastaiset hautausavustukset ja sai OP-Eläkesäätiöltä Eläkesäätiön laskuperusteiden mukaisesti laskettuja vastuita vastaavan määrän varoja eli 62 900 euroa.

OP-Eläkesäätiön hallintoneuvosto nimitti marraskuussa uudet hallituksen jäsenet toimikaudelle 2023–2024. Hallituksen jäseniä on 7 ja varajäseniä 2 ja näistä 4 jäsentä ja 1 varajäsen ovat työnantajien edustajia ja 3 jäsentä ja 1 varajäsen ovat työntekijöiden edustajia.

Käsitellyt eläkehakemukset

	2023	2022
Vanhuseläke	458	515
Työkyvyttömyyseläke	8	4
Kuntoutustuki	5	2
Osatyökyvyttömyyseläke	3	6
Osatyökyvyttömyys. kuntoutustukena	1	4
Perhe-eläke	24	28
Hautausavustukset	139	150
Sairausavustukset	88	85
Yhteensä	726	794

Eläkkeensaajien lukumäärä 31.12.

	2023	2022
Vanhuuseläke	8468	8416
Varhennettu vanhuuseläke	20	21
Työkyvyttömyyseläke	30	42
Osatyökyvyttömyyseläke	15	22
Kuntoutustuki	4	2
Osakuntoutustuki		2
Perhe-eläke	485	498
Yhteensä	9022	9003

Maksettujen eläkkeiden määrä

	2023	2022
Vanhuuseläke	22 091 000	21 796 400
Varhennettu vanhuuseläke	142 800	156 600
Työkyvyttömyyseläke	14 300	25 200
Osatyökyvyttömyyseläke	8 000	8 800
Kuntoutustuki	1 400	
Osakuntoutustuki		500
Perhe-eläke	1 674 500	1 683 700
Hautausavustukset	655 300	701 500
Sairausavustukset	80 700	64 000
Yhteensä	24 668 000	24 436 700

Maksussa olevia eläkkeitä tarkistetaan työeläkeindeksillä. Vuoden 2023 työeläkeindeksiluku on 2874 ja maksussa olleita eläkkeitä 1.1.2023 korotettiin 6,8 (2,3) prosentilla. Maksussa olevat eläkkeet korotetaan vuodelle 2024 indeksiluvulla 3037 (5,7) prosentilla.

Vakuutusmaksut

OP-Eläkesäätiö ei ole perinyt vuoden 2003 jälkeen vakuutusmaksuja.

Vuonna 2023 OP-Eläkesäätiön sääntöjen 12 §:n 2 momentin mukaisesta lisäeläketurvan parantamisesta johtuvia vakuutusmaksuja ei peritty ollenkaan. Vakuutusmaksuja ei peritty myöskään vuonna 2022.

Vastuuelka

OP-Eläkesäätiön vastuuelka oli 400,1 (399,8) miljoonaa euroa.

Vakuutusmaksuvastuu oli 108,4 (112,0) miljoonaa euroa.

Korvausvastuu oli 253,9 (250,0) miljoonaa euroa.

Vastuuelkaan sisältyy lisäksi indeksikorotusvastuuta 37,8 (37,8) miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

Vuoden 2023 alussa globaalin talouden taantumapelot olivat korkealla, jonka seurauksena sijoittajat olivat positioituneet varovaisesti riskillisiin omaisuuseriin. Yleisesti myös odotettiin länsimaiden inflaation hidastumista ja korkojen laskua sekä Kiinan talouden elpymistä pandemiarajoitusten purkamisen myötä. Pohjainflaatio ei kuitenkaan kääntynyt laskuun ja keskuspankit kommentoivat taltuttavansa inflaation lisäkoronnoistoilla. Kiina ei turvautunut vanhan mallin elvytykseen, jolloin kiinteistökiiriin kärjistyessä talouden elpyminen tyrehtyi alkuunsa.

Yhdysvaltain ja Euroopan teollisuuden supistuminen kiihtyi, mutta reaali-palkkojen kasvaessa ja työttömyyden pysyessä matalalla tasolla palvelusektori piti pintansa. Maaliskuussa Yhdysvalloissa paikallispankit ajautuivat kriisiin, kun niiden lainasijoitusten arvot romahtivat ja talletukset pakenivat. Kriisi sammui nopeasti keskuspankin tarjottua hätärahoitusta. Keväällä USA:n kasvuyhtiöiden osakekurssit nousivat voimakkaasti, joka jatkui aina vuoden loppuun saakka.

Korot nousivat pitkin vuotta, mutta kääntyivät vuoden viimeisimpinä kuukausina selkeään laskuun. Sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa pohjahintainflaatiot olivat hidastuneet odotettua nopeammin. Laskevat korot syäsivät osakkeet vuorostaan voimakkaaseen nousuun. Yhdysvaltojen talouskasvu oli kokonaisuudessaan odotuksia vahvempaa.

Vuosi 2023 oli markkinoilla edellisen vuoden peilikuva. Vuonna 2022 mikään ei tuottanut ja vastaavasti vuonna 2023 lähes kaikki omaisuusluokat tuottivat positiivisesti. Korko- ja credit-sijoituksille vuosi 2023 oli mainio. Osakemarkkinoista parhaiten tuottivat USA ja etenkin sen seitsemän suurta kasvuyhtiötä. Eurooppalaisilla ja japanilaisilla osakkeilla oli myös hyvä tuottovuosi. Kotimaiset ja kiinalaiset osakkeet jäivät selkeästi miinukselle.

OP-Eläkesäätiön koko sijoitusomaisuuden käypäarvo vuoden lopussa oli 564 (547) miljoonaa euroa. Sijoitusomaisuuden kirjanpidollinen nettotuotto oli 29,6 (20,5) miljoonaa euroa. Koko sijoitusomaisuuden markkinaehtoinen tuotto oli 8,3 % (-2,6 %).

OP-Eläkesäätiön noteerattujen osakesijoitusten tuotto oli 16,9 % (-14,5 %). Listattujen osakesijoitusten osuus sijoitusomaisuudesta vuoden lopussa oli 26,7 % (25,4 %).

Korkosijoitusten osuus sijoitusomaisuudesta oli vuoden lopussa 35,0 % (35,1 %) ja niiden markkinaehtoinen tuotto oli 6,1 % (-7,9 %).

Kiinteistösijoitusten markkina-arvo oli vuoden 2023 lopussa 146,6 (144,7) miljoonaa euroa ja se koostuu suorista ja epäsuorista kiinteistösijoituksista sekä metsä- ja infrastruktuurisijoituksista. Kiinteistösijoitusten markkina-arvoilla laskettu osuus OP-Eläkesäätiön sijoitusomaisuudesta oli 26,0 % (26,4 %) mukaan lukien sijoitukset kiinteistörahastoihin. Kiinteistösijoitusten vuoden 2023 toteutunut tuotto oli 5,3 % (16,6 %).

Vaihtoehtoihin sijoituksiin luetaan raaka-aine-, listaamattomat osake- ja hedge-rahasto -sijoitukset, kiinteistövakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat. Kokonaisuutena vaihtoehtoisten sijoitusten osuus sijoitusomaisuudesta oli vuoden 2023 lopussa 12,4 % (13,1 %).

OP-Eläkesäätiö on julkaissut internetsivulla www.op.fi/elakesaatio omistajaohjauksen ja vastuullisen sijoittamisen periaatteet.

Riskienhallinta

OP-Eläkesäätiö pyrkii hoitamaan lakisääteistä työeläketurvaa täydentävän lisäeläketurvan vakuuttamisen niin, että sen ei tarvitse periä työnantajiltaan vakuutusmaksuja. Toiminnan merkittävin riski liittyy siihen, että toteutunut sijoitusomaisuuden tuotto jäisi alle vähimmäistuottotavoitteen. Riskin toteutuessa useampana vuotena peräkkäin tämä saattaisi johtaa vakuutusmaksujen perintään. Eliniän systemaattisesta pitenemisestä aiheutuva riski vastuuvelan riittävyydelle on myös merkittävä.

OP-Eläkesäätiön hallitus vastaa sijoitustoiminnasta ja hyväksyy riski- ja vakavaraisuusarvion (ORSA) sekä sen pohjalta laaditun varojen sijoittamista koskevan sijoituspolitiikan. Sijoituspolitiikassa määritellään sijoitusomaisuudelle tuotto- ja riskitasot sekä tavoitejakauma, sen vaihteluvälit, vertailuindeksit sekä sijoitustoimintaan kohdistuvat muut rajoitukset.

Eläkelaitoksen vastuullinen aktuaari laatii vuosittain ennusteen vastuuvelan ja eläkemenojen kehityksestä. Tämän pohjalta sijoitusomaisuuden allokaatiossa otetaan huomioon vastuuvelan luonteen asettamat vaatimukset sijoitustoiminnalle turvaavuuden, tuottavuuden ja likviditeetin osalta, sekä OP-Eläkesäätiön riskinkantokyky. Lisäksi huolehditaan sijoitusten tarkoituksenmukaisesta hajauttamisesta. Sijoituksissa ei oteta huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia EU:n kriteerejä. Sijoitukset eivät myöskään edistä ympäristöön ja yhteiskuntaan liittyviä ominaisuuksia EU:n kestävän rahoituksen tiedonantovelvoiteasetuksen (SFDR) mukaisesti.

Sijoitustoiminnan tuottojen vuotuista vaihtelua vastaan tasoittavana elementtinä toimii OP-Eläkesäätiössä oleva ylikate ja indeksikorotusvastuu. Vastuuvelan riittävydestä aiheutuvaa riskiä hallitaan turvaavilla ja laitoksen erityispiirteet huomioon ottavilla laskuperusteilla.

Sijoituspolitiikan noudattamista valvotaan seuraamalla sijoitusomaisuuden toteutunutta allokaatiota ja sijoitustoimintaan kohdistuvia muita rajoituksia. Vakavaraisuustasosta, sijoitussuunnitelman ja muiden sääntöjen ja määräysten noudattamisesta raportoitiin säännöllisesti toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Henkilöstö

Henkilöstön määrä vuoden 2023 lopussa oli 3 (2) henkilöä.

Ulkoistetut palvelut

OP Osuuskunta:

- Taloushallintopalvelut
- Sisäinen tarkastus
- Riskienhallinta
- Lakipalvelut
- Perintäpalvelut
- Markkinointi ja viestintäpalvelut
- HR-palvelut
- Hankintapalvelut
- Assistenttipalvelut
- Käännöspalvelut
- Toimitilapalvelut
- Turvallisuuspalvelut
- Työasema- ja puhepalvelut
- Yleispalvelut

OP Varainhoito Oy

- OP-Eläkesäätiöllä on täyden valtakirjan varainhoitosopimus OP Varainhoito Oy:n kanssa
- Sijoitustoiminnan operatiivisesta hoitamisesta vastaa OP Varainhoito Oy:n vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminta

Porasto Oy

- Tietojärjestelmät vakuuttamiseen, eläkkeiden käsittelyyn, eläkkeiden maksamiseen ja eläkkeensaajien tunnistautumista edellyttäviin internetpalveluihin
- Aktuaaripalvelut
- Lakipalveluita ja muita asiantuntijapalveluita

OP-Eläkesäätiö omistaa Porasto Oy:n osakkeista noin 11 %.

Vastuullinen matemaatikko

Lauri Ojala, SHV, Porasto Oy

Tilintarkastaja

OP-Eläkesäätiön hallintoneuvosto valitsi kevätkokouksessaan tilintarkastajaksi KPMG Oy Ab:n, joka on edelleen nimennyt OP-Eläkesäätiön vastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Tiia Katajan.

Hallitus

Varsinaiset jäsenet

Työnantajien edustajien nimittämät jäsenet

Matti Nykänen, OP Osuuskunta, puheenjohtaja

Ilmo Aronen

Kai Kalajainen, varapuheenjohtaja 1.10.2023 alkaen, OP Vähittäisasiakkaat Oyj

Olli Näsi, varapuheenjohtaja, Satakunnan Osuuspankki 30.9.2023 asti

Maija Laaksonen, OP Uusimaa 24.11.2023 alkaen

Työntekijöiden edustajien nimittämät jäsenet

Aija Heikkilä, OP Osuuskunta

Marjo Närhi, Pohjois-Savon Osuuspankki

Pekka Rintala, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki

Työnantajien edustajien valitsema varajäsen: Hannakaisa Länsisalmi, OP Osuuskunta

Työntekijöiden edustajien valitsema varajäsen: Sari Neuvonen, Suur-Savon Osuuspankki

Hallintoneuvosto

OP Eläkesäätiön hallintoneuvoston jäsenet toimikaudelle 2023–2026:

Työnantajien valitsevat varsinaiset jäsenet

Katja Kuosa-Kaartti, Etelä-Suomen OP-liitto 31.12.2023 asti

Jukka Rummukainen, Itä-Suomen OP-liitto

Teija Kirkkala, Länsi-Suomi - Sydkusten OP-liitto

Veli-Jussi Haapala, Pohjanmaa-Österbotten OP-liitto

Jussi Kemilä, Pohjois-Suomen OP-liitto

Lassi Uotila, Sisä-Suomen OP-liitto

Markku Pehkonen, Keskusyhteisö

Työnantajien valitsevat varajäsenet

Mika Kainusalmi, Etelä-Suomen OP-liitto

Minna Nore, Länsi-Suomi - Sydkusten OP-liitto

Juha Ylimaunu, Pohjois-Suomen OP-liitto

Työntekijöiden valitsevat varsinaiset jäsenet

Juha Isojärvi, OP Oulu

Aki Kevätsalo, OP Länsi-Suomi

Tarja Moisander, OP Osuuskunta

Irma Romo-Salonen, OP Päijät-Häme

Anttijuusi Vikman, OP Osuuskunta

Työntekijöiden valitsevat varajäsenet

Tuula Kokkila, OP Uusimaa 31.12.2023 asti

Eeva Muukka, OP Kymenlaakso

Hallinnon kokoukset

Hallintoneuvosto kokoontui vuoden aikana 2 kertaa.

Hallituksen kokouksia pidettiin vuoden aikana 6 kertaa.

Palkitsemisen periaatteet

OP-Eläkesäätiön hallintoneuvosto vahvistaa vuosittain hallinnon palkkiot ja palkkioperiaatteet OP Ryhmän käytäntöjen mukaisesti.

OP-Eläkesäätiön hallitus päättää henkilöstöä ja toimitusjohtajaa koskevat palkitsemisen periaatteet ja palkkapolitiikan sekä käytössä olevat palkitsemisjärjestelmät OP Ryhmän käytäntöjen mukaisesti. Palkitsemisen periaatteissa, palkkapolitiikassa ja palkitsemisjärjestelmissä on otettu huomioon eläkesäätiölain vaatimukset tehokkaasta ja varovaisesta hallinnosta sekä epäterveen riskinoton ja eturistiriitojen välttämisestä. Palkitsemisjärjestelmät eivät ole ristiriidassa vakuutettujen ja etuudensaajien etujen kanssa.

OP-Eläkesäätiöllä on käytössä tulospalkkiojärjestelmä ja henkilöstörahasto. Tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahaston kriteerit sekä toteumat vahvistetaan OP-Eläkesäätiön hallituksessa vuosittain.

OP-Eläkesäätiön palkitsemisen periaatteet on julkaistu OP-Eläkesäätiön internetsivulla www.op.fi/elakesaatio.

Tilivuoden 2023 tulos

OP-Eläkesäätiön kirjanpidolliseksi tulokseksi muodostui 3,2 (-5,1) miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 29,6 (20,5) miljoonaa euroa. Korvauskulut olivat -28,6 (-27,4) miljoonaa euroa ja vakuutusmaksuvastuun muutos oli 3,6 (3,3) miljoonaa euroa. Tuloverot olivat -0,2 (-0,2) miljoonaa euroa.

Hoitokulut olivat -1,2 (-1,2) miljoonaa euroa, ja sijoitustoiminnan hoitokulut (sis. sijoitustoiminnan nettotuottoihin) olivat -1,0 (-1,1) miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa, että tilikauden tulos 3 238 856,09 lisätään OP-Eläkesäätiön omaan pääomaan.

Tulevaisuuden näkymät

OP-Eläkesäätiön toimintapiiri on suljettu uusien OP Ryhmään palkattavien henkilöiden osalta, minkä vuoksi OP-Eläkesäätiön toimintapiiriin kuuluvien henkilöiden määrä supistuu vähitellen eläkkeelle jäämisen ja OP Ryhmässä päättyvien työsuhteiden vuoksi.

Geopoliittinen epävarmuus ja taantuma luovat epävarmuutta tuleviin sijoitustuottoihin. Inflaation pysyminen totuttua korkeammalla tasolla nostaa tulevia eläkemaksuja sekä eläkevastuuta. OP-Eläkesäätiön vakavaraisuus ja kateasema ovat säilyneet hyvällä tasolla.